

PATVIRTINTA
Vilkaviškio Salomėjos Nėries
pagrindinės mokyklos direktoriaus
2026 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. V-71

VILKAVIŠKIO SALOMĖJOS NĖRIES PAGRINDINĖS MOKYKLOS MOKINIŲ SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vilkaviškio Salomėjos Nėries pagrindinės mokyklos mokinių socialinės-pilietinės veiklos organizavimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja 5–10 klasių mokinių socialinės-pilietinės veiklos turinį, įgyvendinimo tvarką ir veiklos kryptis.

2. Socialinės-pilietinės veiklos įgyvendinimo poreikį lemia pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrosios programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2022 m. rugpjūčio 24 d. įsakymu Nr. V-1269 „Dėl Priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“ (toliau – bendrosios programos), įtvirtinančios kompetencijų ugdymą mokantis pagal pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas. Ugdymas pagal bendrąsias programas turi padėti mokiniams išsiugdyti komunikavimo, kultūrinę, kūrybiškumo, pažinimo, pilietiškumo, skaitmeninę, socialinę, emocinę ir sveikos gyvensenos kompetencijas. Socialinė-pilietinė veikla taip pat prisideda prie bendrosiose programose numatytų kompetencijų ugdymo ir padeda mokiniams praktiškai taikyti įgytas žinias ir gebėjimus bei demonstruoti vertybines nuostatas ir sudaro galimybes pažvelgti į dalykus iš įvairių perspektyvų, ypač pritaikant, išplečiant ir aktualizuojant įgytas žinias gyvenimiškose situacijose.

II SKYRIUS SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

3. Socialinės-pilietinės veiklos tikslas – skatinti mokinius aktyviu dalyvavimu prisidėti sprendžiant aktualias socialines problemas bendruomeniniame ir visuomeniniame gyvenime ir, reflektuojant savo patirtį, ugdytis pilietiškumo, socialinę, emocinę ir sveikos gyvensenos bei kitas kompetencijas.

4. Socialinės-pilietinės veiklos uždaviniai:

4.1. skatinti mokinių visapusišką asmenybės brandą ir dalyvavimu grįstą mokymąsi;

4.2. padėti įsisąmoninti kiekvieno asmens atsakomybę kuriant savo asmeninę, vietos bendruomenės ir platesnės visuomenės gerovę bei paskatinti mokinius ieškoti pozityvių saviraiškos būdų;

4.3. skatinti mokinius apgalvoti savo patirtis, ugdytis savistabos įgūdžius, gebėjimą kritiškai įsivertinti savo priimtų sprendimų pagrįstumą ir pridėtinę vertę sau patiems ir bendruomenei, kuriai mokiniai priklauso.

III SKYRIUS

SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS TURINYS

5. Socialinė-pilietinė veikla yra mokymosi turinio dalis, atliekama laisvu nuo pamokų metu ir pasirenkama vadovaujantis šiais principais:

5.1. prasmingumo. Socialinė-pilietinė veikla prisideda prie mokinio saviraiškos, asmeninių tikslų įgyvendinimo, pasirinktos veiklos, padeda atrasti jam asmeniškai prasmingą veiklą bei skatina jį orientuotis ne tik į rezultatą, bet ir į patį veiklos procesą, mokytis iš savo klaidų ir pasiekimų bei reflektuoti apie įvairių patirčių naudą;

5.2. asmeninio tobulėjimo. Socialinė-pilietinė veikla pasirenkama atliepiant mokinio interesus ir pomėgius. Socialinė-pilietinė veikla nėra savitikslių, ji turi padėti mokiniams tobulėti, plėsti savo pažinimo ribas, išbandyti save atliekant naujus vaidmenis, patirti naujus kontekstus. Mokiniai savo stiprybes ir talentus gali pritaikyti naujame kontekste ir tai sudaro sąlygas mokiniams įsivertinti savo stiprybes ir numatyti galimas tolesnio mokymosi trajektorijas;

5.3. socialinio teisingumo. Mokinys turi suvokti, kad jis yra didesnės bendruomenės ir visuomenės narys ir kad nuo kiekvieno asmeninio indėlio priklauso visuomenės gerovė. Visuomenės gerovė užtikrinama, kai visoms asmenų grupėms sudaroma galimybė lygiavertiškai dalyvauti socialiniame gyvenime. Mokinių indėlis, net ir pats mažiausias, užtikrinant šias galimybes yra neįkainojama pagalba valstybei ir visiems žmonėms;

5.4. dalyvavimo. Socialinė-pilietinė veikla turi padėti mokiniui suprasti, kad demokratinės visuomenės grįstos jų piliečių įsitraukimu ir dalyvavimu sprendžiant visuomenei aktualius klausimus ir kad kolektyvinėmis pastangomis galima pasiekti daugiau, nei veikiant individualiai. Todėl mokiniai turi būti skatinami atlikti veiklas ne tik individualiai, bet ir dalyvaujant bendrose veiklose, kurių metu jie mokytųsi pažinti vieni kitus, išklausti skirtingas nuomones, ieškoti sutarimo, argumentuoti nuomones, atlikti įvairius socialinius vaidmenis, dalintis, bendradarbiauti ir padėti vieni kitiems.

IV SKYRIUS

SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS ĮGYVENDINIMAS

6. Mokiniui, besimokinančiam pagal pagrindinio mokymo programą, privaloma atlikti socialinę-pilietinę veiklą, kurios trukmė ne mažiau kaip 20 pamokų (valandų).

7. Socialinei-pilietinei veiklai skirtas minimalus privalomas valandų skaičius nėra įskaičiuojamas į mokinio mokymosi krūvį, tai laisvu nuo pamokų metu vykdoma veikla. Mokiniui pageidaujant ši veikla gali būti vykdoma mokinių rudens, žiemos (Kalėdų), žiemos, pavasario (Velykų) ir vasaros atostogų metu. Ji turi būti atlikta iki einamųjų mokslo metų ugdymo proceso pabaigos.

8. Mokinio, besimokančio pagal pagrindinio ugdymo programą, vasaros atostogų metu atlikta socialinė-pilietinė veikla įskaitoma į aukštesnėje klasėje reikalingą atlikti socialinę-pilietinę veiklą, išskyrus, kai mokinys iki einamųjų mokslo metų ugdymo proceso pabaigos nėra atlikęs visų konkrečiai klasei bendruosiuose ugdymo planuose numatytų valandų ir jam skiriama papildomo laiko atlikti socialinę-pilietinę veiklą vasaros metu. Tokiu atveju vasaros metu atlikta socialinė-pilietinė veikla įskaitoma į einamųjų mokslo metų privalomą atlikti socialinę-pilietinę veiklą. Jeigu mokinys vasaros metu atliko daugiau socialinės-pilietinės veiklos valandų, nei nustatyta konkrečiai klasei, valandų perviršis įskaitomas šio Aprašo 10 punkte nustatyta tvarka.

9. Mokiniui, baigusiam pagrindinio ugdymo programos pirmąją dalį, vasaros atostogų metu atlikta socialinė-pilietinė veikla, pateikus veiklos atlikimą patvirtinančius dokumentus, įskaitoma į aukštesnėje klasėje reikalingą atlikti socialinę pilietinę veiklą.

10. Mokiniui keičiant mokyklą mokslo metais, atliktos socialinės-pilietinės veiklos valandos įskaitomos tęsiant mokymąsi naujoje mokykloje, pateikus socialinės-pilietinės veiklos atlikimą

patvirtinančius dokumentus.

11. Socialinė-pilietinė veikla gali būti vykdoma individualiai ar grupėmis, mokykloje ar už jos ribų. Proporcija, kokia dalis socialinės-pilietinės veiklos atliekama mokykloje, o kokia – už jos ribų, nėra nustatoma, mokinys pats laisvai renkas socialinės-pilietinės veiklos atlikimo vietą. Mokinys gali dalyvauti tiek mokyklos, tiek kitų organizacijų siūlomose arba pačių mokinių pasirinktose veiklose ar iniciatyvose.

12. Socialinės-pilietinės veiklos įgyvendinimo žingsniai:

12.1. idėjų generavimas – mokinys apmąsto savo mokymosi patirtį ir priima sprendimą, į kokiais socialines-pilietines veiklas norėtų įsitraukti, kaip dalyvavimas šiose veiklose padės jam augti ir tobulėti;

12.2. veiklos planavimas – mokinys padedamas klasės vadovo planuoja savo socialinės-pilietinės veiklos užduotis bei pasirenkia planą pasirinktai socialinei-pilietinei veiklai įgyvendinti;

12.3. veiklos įgyvendinimas – mokinys atlieka nusimatytas socialinės-pilietinės veiklos užduotis; periodiškai reflektuoja savo atliekamos socialinės-pilietinės veiklos prasmingumą ir pridėtinę vertę sau ir mokyklos bendruomenei, visuomenei; jei reikalinga, mokinys keičia pirminį socialinės-pilietinės veiklos planą ir koreguoja nusimatytas užduotis, aptaręs su klasės vadovu; fiksuoja socialinės-pilietinės veiklos atlikimą Socialinės-pilietinės veiklos apskaitos lape (žr. priedą);

12.4. veiklos įsivertinimas – pabaigęs nusimatytas socialinės-pilietinės veiklos užduotis, mokinys įsivertina savo patirtį, aptaria tai su klasės vadovu.

13. Socialinės-pilietinės veiklos įgyvendinimas:

13.1. 5 klasės mokiniams 10 valandų skiriama ugdomiesiems pokalbiams, idėjų generavimui, veiklos planavimui, veiklos įsivertinimui ir 10 valandų skiriama socialinei-pilietinei veiklai įgyvendinti, individualioms ir (ar) grupinėms mokinių pasiūlytoms ar mokyklos pasiūlytoms ir suorganizuotoms iniciatyvoms, projektams, išskyrus šio Aprašo 15 punkte nurodytą atvejį;

13.2. 6–8 klasių mokiniams nuo 3 iki 5 valandų skiriama ugdomiesiems pokalbiams, idėjų generavimui, veiklos planavimui, veiklos įsivertinimui ir atitinkamai nuo 15 iki 17 valandų skiriama socialinei-pilietinei veiklai įgyvendinti, individualioms ir (ar) grupinėms mokinių pasiūlytoms ar mokyklos pasiūlytoms ir suorganizuotoms iniciatyvoms, projektams, išskyrus šio Aprašo 15 punkte nurodytą atvejį;

13.3. 9–10 klasių mokiniams nuo 2 iki 4 valandų skiriama ugdomiesiems pokalbiams, idėjų generavimui, veiklos planavimui, veiklos įsivertinimui ir atitinkamai nuo 16 iki 18 valandų skiriama socialinei-pilietinei veiklai įgyvendinti, individualioms ir (ar) grupinėms mokinių iniciatyvoms, įvairių organizacijų siūlomoms veikloms ir (ar) projektams mokykloje ir (ar) už mokyklos ribų.

14. Jaunesniems kaip 14 metų mokiniams pareiškus norą socialinę-pilietinę veiklą atlikti organizacijose už mokyklos ribų individualiai arba grupėje, mokinio palydėjimo klausimas aptariamas su mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais). Tik mokinio tėvams (globėjams, rūpintojams) sutikus ir mokinio tėvams (globėjams, rūpintojams) ar pedagoginiams darbuotojams lydint mokini į organizaciją, socialinė-pilietinė veikla gali būti įgyvendinama individualiai arba grupėmis už mokyklos ribų.

15. Socialinė-pilietinės veiklos atlikimą patvirtina užpildytas *Socialinės-pilietinės veiklos apskaitos lapas* (žr. priedą).

16. Socialinės-pilietinės veiklos apskaitos lapą pildo konkrečią veiklą skyręs asmuo: mokytojas, klasės vadovas, bibliotekos vedėja, socialinė pedagogė, psichologė, administracijos darbuotojas, nevyriausybinių organizacijų atstovas ir kt.

17. Mokinių pareigos atliekant socialinę-pilietinę veiklą:

17.1. pateikia siūlymus dėl galimos socialinės-pilietinės veiklos pobūdžio ir turinio;

17.2. aptaria savo pasiūlytas veiklas su klasės vadovu bei aptarsto jo teikiamus siūlymus ar rekomendacijas;

17.3. pasirenkia socialinės-pilietinės veiklos užduotis ir planą;

17.4. atsakingai vykdo nusimatytas socialinės-pilietinės veiklos užduotis;

17.5. fiksuoja socialinės-pilietinės veiklos įrodymus Socialinės-pilietinės veiklos apskaitos lape, kurį, du kartus per mokslo metus – pasibaigus I pusmečiui ir pasibaigus mokslo metams – pateikia klasės vadovui;

17.6. dalyvauja ugdomuosiuose pokalbiuose su klasės vadovu ir pateikia socialinės-pilietinės veiklos planą bei savo refleksiją raštu arba žodžiu;

17.7. prireikus koreguoja savo socialinės-pilietinės veiklos planą;

17.8. susidūrus su sunkumais atliekant socialines-pilietines veiklas, informuoja klasės vadovą ir prašo pagalbos.

18. Mokyklos vadovas:

18.1. skiria už socialinės-pilietinės veiklos organizavimą atsakingą klasės vadovą;

18.2. sudaro sąlygas mokykloje paskirtiems asmenims organizuoti konsultacijas ir individualius ugdomuosius pokalbius; prireikus sudaro sąlygas mokiniams naudotis mokyklos infrastruktūra atliekant socialines-pilietines veiklas.

19. Klasių vadovai koordinuoja mokinių socialinę-pilietinę veiklą:

19.1. organizuoja ugdomuosius pokalbius mokiniams;

19.2. padeda mokiniams pasirinkti socialines-pilietines veiklas ir suprasti, kaip jų patirtis jas atliekant prisidės prie mokinių asmeninio augimo;

19.3. padeda mokiniams pasirengti savo socialinės-pilietinės veiklos užduotis ir planus;

19.4. organizuoja konsultacijas, domisi, kaip sekasi mokiniams, pastebėjus, kad mokiniams kyla sunkumų, kviečia mokinius pokalbiui ir teikia reikiamą pagalbą, atsižvelgiant į mokinių amžių ir kontekstą;

19.5. trišalių pokalbių metu (rugsėjo-spalio ir balandžio-gegužės mėn.) 2 kartus per mokslo metus teikia grįžtamąjį ryšį mokiniui ir jo tėvams (globėjams, rūpintojams) apie socialinės-pilietinės veiklos rezultatus;

19.6. mokinių socialinę-pilietinę veiklą fiksuoja e-dienyne;

19.7. ugdymo laikotarpio pabaigoje patikrina, kad būtų įvykdytas minimalus socialinės-pilietinės veiklos reikalavimas;

19.8. mokslo metų pabaigoje socialinės-pilietinės veiklos vertinimo rezultatą fiksuoja e. dienyne įrašu „įskaityta“ („įsk.“) arba „neįskaityta“ („neįsk.“), nurodydamas veikloms įgyvendinti panaudotą valandų skaičių.

20. Mokiniams, negavusiems įskaityto socialinės-pilietinės veiklos įvertinimo, skiriama papildomo laiko pasirengti naują planą ar patikslinti pasirengtą planą ir atlikti plane nusimatytas užduotis vasaros atostogų metu. Mokiniui atlikus plane nusimatytas užduotis ir surinkus daugiau valandų, nei numatyta bendruosiuose ugdymo planuose mokinio prašymu socialinės-pilietinės veiklos valandos, viršijančios bendruosiuose ugdymo planuose nurodytą minimalų valandų skaičių, gali būti įskaitomos į aukštesnėje klasėje privalomą atlikti socialinę pilietinę veiklą.

21. Formalus dalyvavimas neformaliojo švietimo veiklose neįskaitomas kaip socialinė pilietinė veikla, tačiau jei mokinis dalyvauja konkursuose, varžybose, parodose, koncertuose, minėjimuose kaip atlikėjas, žaidėjas, pranešėjas ir t. t., tuomet mokiniui pateikus dalyvavimą patvirtinantį dokumentą ši veikla įskaitoma kaip socialinė-pilietinė veikla. Už dalyvavimo faktą skiriama 1 socialinės-pilietinės veiklos valanda.

22. Mokomosios mokinių bendrovės veikla įskaitoma kaip socialinė-pilietinė veikla tais atvejais, kai mokinių vykdomos iniciatyvos kuria socialinę ar pilietinę, ar aplinkosauginę, ar bendruomeninę vertę, yra orientuotos į visuomenės poreikių tenkinimą ir apima mokinių refleksiją apie jų sukurtą poveikį bendruomenei.

V SKYRIUS

MOKYKLOS SIŪLOMOS SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS KRYPTYS

23. Socialinės-pilietinės veiklos kryptys – ekologinė, projektinė, socialinė, karitatyvinė, savanorystė ir kt.

Kryptis	Veikla
Ekologinė veikla	Darbai, puoselėjant mokyklos aplinką.
	Kapinių, parkų, mikrorajono aplinkos tvarkymas, pagalba seniūnijai.

	Dalyvavimas miesto ar respublikinėse ekologinėse akcijose, projektuose, aplinkos tvarkymo akcijose, ekspedicijose, žygiuose ir pan.
Projektinė veikla	Dalyvavimas klasės ir mokyklos savivaldoje.
	Dalyvavimas pilietinio ugdymo, prevenciniuose, socialiniuose, ugdymo karjerai projektuose, renginiuose.
	Dalyvavimas ir pagalba organizuojant parodas, koncertus, sporto turnyrus, kitus renginius mokykloje, socialinės globos institucijose, ligoninėse ir kitose įstaigose.
	Mokinių grupių arba klasių iniciatyvos, siekiant spręsti vietos bendruomenei aktualius klausimus, pvz., organizuoti pilietines iniciatyvas ir / ar jose dalyvauti.
Socialinė veikla	Dalyvavimas nevyriausybinių organizacijų veiklose ir pagalba sprendžiant aktualias problemas, pvz., visuomenės sąmoningumo didinimas, klimato kaita, gyvūnų apsauga, pažeidžiamų asmenų grupių teisių užtikrinimas ir kt.
	Pagalbos teikimas jaunesnio amžiaus mokiniams mokantis, mokymas, konsultavimas, paskaitų vedimas, pranešimų skaitymas ir kt.
	Neformaliojo vaikų švietimo ir užimtumo veiklų organizavimas dienos centrus lankantiems vaikams, mokymosi sunkumų turintiems vaikams, migrantams.
	Savanorystė ikimokyklinio ugdymo įstaigose.
Karitatyvinė veikla	Savanorystė teikiant pagalbą savarankiškai arba per įvairias nevyriausybines organizacijas, teikiančias pagalbą stokojantiems, neįgaliems, vienišiams ir pagyvenusiems asmenims, migrantams ir kitiems mokinių artimoje aplinkoje gyvenantiems ir sunkumų patiriantiems žmonėms ir kt.
Kita veikla	Pagalba klases vadovui, dalykų mokytojams, bibliotekos darbuotojoms ir kitiems mokyklos bendruomenės nariams.
	Atstovavimas mokyklai visuomeninėje veikloje (akcijos, žygiai, minėjimai), miesto ir šalies renginiuose.
	Pagalba psichologui, socialiniams pedagogams atliekant tyrimus, juos apibendrinant.

Mokinių socialinės-pilietinės
veiklos organizavimo
tvarkos aprašo priedas

VILKAVIŠKIO SALOMĖJOS NĖRIES PAGRINDINĖS MOKYKLOS
... klasės mokinio (ės)
SOCIALINĖS VEIKLOS 202...-202... m. m. APSKAITOS LAPAS

Eil. Nr.	Veikla	Data	Valandų skaičius	Organizacijos rekvizitai, kai veikla vykdoma už mokyklos ribų	Už organizuotą veiklą atsakingo asmens vardas, pavardė, kontaktinis tel. numeris ir / ar el. paštas, parašas
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					

Iš viso valandų:

Data

Klasės vadovas